

نگاهی به احکام تولید برق

در پیش نویس قانون برنامه هفتم توسعه (بخش دوم)

در ادامه یادداشت شماره بیست و پنج یکشنبه‌ها با اقتصاد برق، این یادداشت نیز نگاهی به برخی از مهم‌ترین مواد مرتبط با تولید برق در پیش نویس قانون برنامه هفتم توسعه و آسیب‌شناسی آن‌ها دارد.

ماده (۸۲) بند (ب)

”ب- با هدف تقویت بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست

۱- وزارتخانه‌های نفت و نیرو از طریق شرکت‌های تابعه ذی ربط مکلفند نسبت به صدور گواهی حامل انرژی صرفه جویی شده زمان لوچ و غیر لوچ مصرف (برق/ گاز طبیعی در طرح‌های بهینه سازی مصرف انرژی به نفع سرمایه‌گذار عامل صرفه‌جویی متناسب با اهداف بهینه‌سازی مصرف انرژی این برنامه مطابق سازوکار بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست از طریق بورس انرژی اقدام نمایند.

۲- حسب نوع گواهی، بالاترین مقام شرکت‌های تابعه وزارتخانه‌های نفت و نیرو ناشر (گواهی مکلفند نسبت به ارائه تضمین تحویل حامل صرفه جویی شده به خریداران طبق مقررات بورس اقدام نمایند. ناشر موظف است تضمین مورد قبول سازمان بورس و اوراق بهادار را ارائه نماید. سازوکار ارائه تضمین و نحوه انتشار این گواهی‌ها حداکثر سه ماه پس از ابلاغ قانون به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و با همکاری وزارتخانه‌های نفت و امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۳- گواهی‌های صرفه‌جویی در زمان اوج مصرف در اولویت آخر برنامه‌های مدیریت بار و مدیریت تقاضای گاز وزارت نیرو و وزارت نفت می‌باشند.

ج- شرکت ملی نفت ایران مجاز است بر اساس مصوبات شورای اقتصاد در هر یک از طرح‌های صرفه‌جویی انرژی موضوع ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور نسبت به ارائه حواله سپرده نفت خام معادل حامل صرفه‌جویی شده از سهم دولت به سرمایه‌گذاران اقدام و تحویل نفت یا ارزش معادل روز تحویل را تضمین نماید. دستورالعمل اجرایی این بند به پیشنهاد وزارت نفت و همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جادا و سازمان برنامه و بودجه کشور حداکثر دو ماه بعد از ابلاغ این قانون به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

و جرایم موضوع ماده (۲۶) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی بر مبنای قیمت صادراتی اخذ می‌گردد.”

آسیب شناسی:

توسعه نیروگاه‌های موجود در قالب افزودن واحد بخار و تبدیل نیروگاه‌های گازی به سیکل ترکیبی به دلیل موانع اجرایی قراردادهای بیع متقابل و ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر سال‌ها است متوقف شده است. این در حالی است که تبدیل نیروگاه‌های گازی به سیکل ترکیبی منافع قابل توجه ملی از طریق تولید برق بیشتر با همان میزان مصرف سوخت قبلی، ارتقای راندمان شبکه و کاهش آلودگی‌های زیست محیطی دارد. با توجه به ماهیت این

ماده انتظار می رود نگارش آن به گونه ای اصلاح گردد که حل مشکلات قراردادهای بیع متقابل و استفاده از ظرفیت های ماده (۱۲) برای تبدیل نیروگاه ها به سیکل ترکیبی را نیز در بر بگیرد.

همچنین در بند (ج) عنوان شده که شرکت ملی نفت ایران مجاز است، در حالیکه به منظور حصول نتیجه از این بند، شرکت ملی نفت ایران باید مکلف به تحویل حواله سپرده نفت خام معادل حامل صرفه جویی شده گردد.

سایر ملاحظات کلی در پیش نویس قانون برنامه هفتم توسعه

۱. با توجه به وجود زمینه های قانونی مستحکم برای تاسیس رگولاتور مستقل بخش برق، پیشنهاد می شود تاسیس این نهاد در برنامه هفتم توسعه تکلیف گردد.
۲. با توجه به اینکه برای پوشش نوسانات نرخ ارز تمهیداتی در برنامه اندیشیده نشده است، پیشنهاد می شود برای کسب درآمد ارزی توسط تولیدکنندگان برق که متقاضی استفاده از تسهیلات صندوق توسعه ملی و همزمان صادرات انرژی برق برای کسب توانایی بازپرداخت اقساط به صورت ارزی هستند، ظرفیتی تعریف شود. در غیر این صورت سرمایه گذار راهی برای تامین مالی ندارد و در نتیجه بار افزایش ظرفیت شبکه برق کشور به بخش عمومی منتقل می شود که با توجه به محدودیت های بودجه ای، عملاً توسعه ظرفیت های تولید برق بسیار کند یا متوقف خواهد شد.
۳. پیشنهاد می شود به منظور احقاق حق شرعی اشخاص حقیقی و حقوقی طلبکار از دولت، پرداخت خسارت تاخیر در تادیه معادل تورم کشور و یا حداقل نرخ سود بانکی در ارتباط با بدهی های دولت و شرکت های دولتی که از هیچ گونه افزایشی برخوردار نبوده است، الزامی گردد. همچنین برنامه هفتم توسعه نسبت به برخی احکام محقق نشده برنامه های توسعه پیشین (پنجم و ششم) در موضع سکوت قرار گرفته است که از آن جمله می توان به جرایم تاخیر در تادیه، ضوابط تعیین نرخ در قراردادهای خرید تضمینی برق و بازار عمده فروشی، ساز و کار گواهی ظرفیت و بازپرداخت مطالبات بخش خصوصی اشاره کرد.
۴. به طور کلی باید اشاره کرد سند منتشر شده به عنوان پیش نویس برنامه هفتم توسعه فاقد اسناد پشتیبان و مکانیزم های سنجش تحقق اهداف است و به نظر می رسد در تعیین اهداف این برنامه توجه درست و دقیقی به ظرفیت های موجود نشده است. ضمن آنکه احکام برنامه به گونه ای نگارش شده که تحقق آن ها وابستگی کامل به تنظیم مقررات و انجام اقدامات پسین دارد و این مساله سنجش درصد تحقق اهداف را ناممکن می سازد (برگرفته از نظرات کمیسیون برنامه و بودجه، سندیکای شرکت های تولیدکننده برق).